

Brüssel, 2.6.2020
COM(2020) 220 final

2020/0097 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

millega muudetakse otsust nr 1313/2013/EL liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Ettepaneku eesmärk on teha mõned sihipärased muudatused otsusesse nr 1313/2013/EL (edaspidi „otsus“) (liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta (edaspidi „liidu mehhanism“)), mille alusel Euroopa Liit toetab, koordineerib ja täiendab liikmesriikide meetmeid elanikkonnakaitse vallas. Kõnealuseid meetmeid rakendatakse nii liidu sees kui ka väljaspool seda loodusõnnetuste ja inimtegevusest tingitud õnnetuste ennetamisel, nendeks valmistumisel ja neile reageerimisel. Solidaarsuse ja jagatud vastutuse põhimõtetele tuginedes on käesoleva ettepaneku üldeesmärk tagada, et liit saaks osutada oma kodanikele Euroopas ja väljaspool seda paremal tasemel kriisi- ja hädaabi.

Käesolev ettepanek põhineb Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt komisjoni ettepaneku COM(2019) 125 final arutamisel seni tehtud edusammudel¹.

Liidu mehhanism on osutunud kasulikuks vahendiks, mille abil saavad Euroopa Liidus ja väljaspool seda kriisidele reageerivad osalevad riigid abi anda ja seda koordineerida, mis on selge tõend Euroopa solidaarsusest. Seega hõlbustab liit ajutiselt erakorralise toetuse rahastamisvahendi raames patsientide ja meditsiinitöötajate liikumist liikmesriikide vahel, mis on meetmete piiriülest mõõdet arvestades käegakatsutavat kasu toov oluline panus. COVID-19 pandeemia on siiski näidanud, et Euroopa Liit peaks tulevasteks laiaulatuslikeks hädaolukordadeks paremini valmis olema ning et praegune raamistik on piiratud. Kuna samas hädaolukorras olevad ühiskonnad on omavahel seotud, mis teeb üksteise aitamise raskeks, on vaja tõhusamaid liidu tasandi meetmeid, nagu nõuti ka Euroopa Ülemkogu 26. märtsi 2020. aasta ühisavalduses.

Liidu mehhanism sõltub praegu täielikult liikmesriikide ressurssidest. Nagu viimastel kuudel on näha olnud, veab selline vastastikuse Euroopa solidaarsuse süsteem alt, kui sama hädaolukord mõjutab samal ajal kõiki liikmesriike või enamikku neist, mistõttu ei suuda nad üksteist toetada. Selliste laiaulatuslike ja suure mõjuga hädaolukordade puhul ei ole liidul praegu võimalik tegutseda piisavalt hästi, et need kriitilised puudused kõrvaldada. Selleks et liit saaks tõhusalt reageerida laiaulatuslikele hädaolukordadele, peab liidu mehhanism liidu tasandil tegutsemiseks olema paindlikum ja autonoomsem olukordades, kus ülekoormatud liikmesriigid ei saa seda teha.

Komisjon teeb ettepaneku kasutada täielikult ära ELi eelarve võimalused, et kaasata investeringuid ja anda rahalist toetust kohe majanduse taastamise esimestel otsustava tähtsusega aastatel. Ettepanekud põhinevad järgmisel.

- ELi toimimise lepingu artiklil 122 põhinev erakorraline Euroopa Liidu taasterahastu kui erakorraline meede, mille rahastamine hakkab põhinema omavahendeid käsitleva otsuse ettepanekus sätestatud volitustel. Need vahendid võimaldavad rakendada kiire mõjuga meetmeid, et kriisile reageerimiseks kaitsta elatusvahendeid, täiustada ennetustööd, suurendada vastupidavust ja edendada taastamist.
- Tugevdatud mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027.

¹ COM(2019) 125, 7.3.2019.

Seda arvesse võttes teeb komisjon ettepaneku vaadata sihipäraselt läbi kehtivat liidu mehhanismi käsitlevad õigusaktid, et lahendada peamised liidu mehhanism probleemid. Muudatused võimaldavad liidu mehhanismil toimida tõhusamalt ja tulemuslikumalt, parandada puudused ja päästa elusid. Konkreetsemalt on käesolevas ettepanekus sisalduvad muudatused suunatud järgmiste eesmärkide saavutamisele:

- a) täiustada piiriülese mõjuga õnnetuse riskide juhtimisel järgitavat lähenemisviisi, mis põhineb valdkonnaülesel ja ühiskondlikul valmisolekul, kehtestades sealhulgas Euroopa tasandil lähtealuse ja kavandamisaspektid, võttes arvesse seda, kuidas kliimamuutused mõjutavad õnnetusohu;
- b) tagada, et komisjonil on võimalik hankida otse piisav rescEU vahendite turvavõrk;
- c) tagada komisjonile logistiline suutlikkus osutada hädaolukordades mitmeotstarbelisi lennuteenuseid ning tagada abi õigeaegne transport ja kohaletoometamine;
- d) kujundada laiaulatuslikele hädaolukordadele reageerimiseks paindlikum süsteem;
- e) tugevdada hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskuse operatiivse koordineerimise ja järelevalve rolli, et toetada ELi kiiret ja tõhusat tegevust reageerimisel mitmesugustele kriisidele nii liidus kui ka väljaspool seda, täiendades olemasolevaid kriisidele reageerimise mehhanisme ja kooskõlas olemasolevate institutsioonidevaheliste kokkulepetega;
- f) võimaldada liidu tasandi valmisolekusse rohkem investeerida ja eelarve täitmist veelgi lihtsustada;
- g) võimaldada liidu elanikkonnakaitse mehhanismi raames rakendada taaste ja vastupidavuse rahastamise meetmeid, mille rahastus saadakse Euroopa Liidu taasterahastust, mida käsitatakse finantsmääruse artikli 21 lõike 5 kohaselt sihtotstarbelise välistuluna.

Liidu tõhustatud mehhanism võimaldaks liidul ja liikmesriikidel olla tulevasteks kriisideks paremini valmis ning reageerida nendele kiiresti ja tõhusalt, eelkõige sellistele, millel on suur mõju, sest need võivad põhjustada häireid meie majanduses ja ühiskonnas, nagu on selgelt näidanud COVID-19 põhjustatud hädaolukord. Pikemas perspektiivis on õnnetuste ennetamine ja nende mõju minimeerimine tänu paremale valmisolekule kulutõhusam kui neile reageerimine, võttes eelkõige arvesse seda, kuidas kliimamuutused ja keskkonnaseisundi halvenemine suurendavad õnnetusohu kogu maailmas ja liidus.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Euroopal on kohustus näidata üles solidaarsust ja toetada abivajajaid. Solidaarsuse põhimõttele, millel põhineb otsus nr 1313/2013/EL, antakse käesoleva ettepanekuga jagatud vastutuse ja aruandekohustuse kõrval suurem kaal.

Käesolev ettepanek tugineb olemasoleva raamistiku headele tulemustele. Ettepaneku raames kavatakse puudused kõrvaldada tõhustatud sätete abil, et kõnealuses valdkonnas liikmesriikide meetmete toetamist, koordineerimist ja täiendamist ka tulevikus jätkata.

- **Kooskõla liidu muude poliitikavaldkondadega**

Muudetud liidu mehhanismi raames kavandavad meetmed on kooskõlas liidu üldise eesmärgiga tagada, et kõik asjaomased liidu tegevuspõhimõtted ja rahastamisvahendid aitaksid tugevdada liidu suutlikkust õnnetustega seotud riskijuhtimisel, järgides kõikidel ohtudel põhinevat lähenemisviisi, mis hõlmab kõiki etappe alates õnnetuste ennetamisest kuni õnnetustele reageerimise ja majanduse taastamiseni.

Erilist tähelepanu pööratakse sellele, et tagada tihe koordineerimine ja kooskõla muude liidu poliitikavaldkondade ja vahendite raames võetavate meetmetega, mille eesmärk on eelkõige kaitsta inimeste elu, ennetada ja leevendada inimeste kannatusi ning kaitsta inimväärikust, sealhulgas vältida, minimeerida ja vähendada kliimamuutuste tagajärgi.

Eriti oluline on kooskõlastamine liidu uue programmiga „EL tervise heaks“. Liidu mehhanism keskendub kriisidele reageerimiseks vajalikele otsestele vahenditele, mis peavad hädaolukorras olema viivitamata valmis ja kättesaadavad, programm „EL tervise heaks“ hõlmab aga struktuurilisi ja suuremahulisi reserve, sealhulgas reageerimiseks valmis meditsiinitöötajate ja ekspertide reserv, ning tervishoiusüsteemide vastupidavust. Need vahendid on üliolulised selleks, et liidu tasandil kriisidele koordineeritult reageerida.

Käesolevas ettepanekus nähakse ette ka eelarvevahendid, mis on vajalikud ELi meetmete toetamiseks elanikkonnakaitse valdkonnas, eelkõige tugevdades liidu mehhanismi. See mehhanism aitab saavutada oma kodanikke kaitsva Euroopa üldeesmärgi, millele on osutatud komisjoni teatistes Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule ja nõukogule „Uus tänapäevane mitmeaastane finantsraamistik Euroopa Liidu jaoks, mis võimaldab tõhusalt saavutada tema prioriteete ka pärast 2020. aastat“. Uue mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku kohaselt on elanikkonnakaitsega seotud rahalised vahendid koondatud ühte rubriiki: rubriik 5 „Vastupidavus, julgeolek ja kaitse“. Konkreetne teemavaldkond „Vastupidavus ja kriisile reageerimine“ hõlmab nii elanikkonnakaitse sise- kui ka välismõõdet.

Ükski liidu muude tegevusvaldkondade õigusakt ei suuda praegu käesoleva ettepanekuga seatud eesmärgi täita. Samuti ei tohiks meetmed kohapeal üksteisega kattuda.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 196 ja artikli 322 lõike 1 punkt a.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Komisjoni pädevuses on toetada elanikkonnakaitset. Õnnetuste ennetamise, nendeks valmisoleku ja neile reageerimise eest vastutavad siiski eelkõige liikmesriigid. Liidu mehhanism loodi seetõttu, et suurõnnetuste korral ei pruugi üksiku liikmesriigi reageerimisvõime olla piisav. Liidu mehhanismi aluspõhimõtteks on liikmesriikide vahel hästi koordineeritud ja kiire vastastikuse abi osutamine.

Liikmesriigid ei suuda üksinda tegutsedes käesoleva ettepaneku eesmärgi täiel määral saavutada. Liidu tegevus kõnealuses valdkonnas seisneb selliste piiriüleste või mitut riiki hõlmavate olukordade haldamises, mis vajavad tingimata üldist kooskõlastatust ja koordineeritud tegevust riigi tasandist kõrgemal.

Nagu on näidanud COVID-19 puhang, on sellise ulatusega tõsiste hädaolukordade puhul, mis mõjutavad kogu Euroopa Liitu, vaja ühist, koordineeritud ja kiiret reageerimist, et vältida killustatud lähenemisviisi, mis takistaks liidul tõhusalt reageerida. Arvestades tungivat vajadust kaasata piisavalt vahendeid ja kasutada neid liikmesriikides vastavalt nende vajadustele, peab liit tegema liikmesriikidega koostööd. Selliste hädaolukordade globaalne mõõde ja mõju nõuavad tõepoolest kooskõlastatud tegevust, mis tagab õnnetuste kiire ja tõhusa leevendamise ning nende taaspuhkemise ennetamise.

Kui arvestada saadavat kasu väiksemate inimkaotuste ning keskkonna-, majandus- ja materiaalse kahju ning sotsiaalse mõju vähenemise näol, siis kaasneb ettepanekuga selge ELi lisaväärtus.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek piirdub üksnes sellega, mis on vajalik eesmärkide saavutamiseks. Ettepanek on suunatud pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse (EL) 2019/420 (millega muudetakse otsust nr 1313/2013/EL liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta) vastuvõtmist kindlakstehtud puuduste kõrvaldamisele ning selles esitatakse lahendused kooskõlas nõukogu ja Euroopa Parlamendi antud mandaadiga.

Liidu ja liikmesriikide halduskoormus on vähenenud üldiselt ettepaneku eesmärkide saavutamiseks vajalikke piire.

- **Vahendi valik**

Otsuse ettepanek, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsust nr 1313/2013/EL liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Sidusrühmadega konsulteerimine**

Kuna ettepanek tuli koostada kiiresti, et nõukogu saaks selle aegsasti vastu võtta, ei olnud sidusrühmadega võimalik konsulteerida.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ei ole asjakohane.

Mõju hindamine

Kuna ettepanek oli kiireloomuline, siis mõju ei hinnatud. Käesolevas ettepanekus on arvesse võetud COVID-19 puhangust saadud esialgseid õppetunde, mis tehti kindlaks tihedas koostöös asjaomaste nii riikliku kui ka liidu tasandi sidusrühmadega ning mis on seega aidanud kavandatud poliitikameetmete mõju põhjalikult hinnata.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Kavandatud muudatused on oma ulatuselt ja laadilt sihtotstarbelised, tasakaalustavad liikmesriikide huve ning on proportsionaalsed operatiivtegevuseks nõutavaga.

Üldisemalt on käesoleva ettepaneku eesmärk luua paindlikum süsteem, millega võimaldatakse õnnetustele reageerimiseks võtta kiireid ja hõlpsasti rakendatavaid meetmeid, et liikmesriigid saaksid tänu sellele vajaduse korral liidu mehhanismi raames toetust ja abi. Hiljutised õnnetused on näiteks näidanud, et liit ei pruugi olla hädaolukordadeks piisavalt hästi varustatud, kui ulatuslikud õnnetused mõjutavad mitut liikmesriiki samal ajal. Sellises olukorras ei ole liikmesriigid olenemata soovist aidata alati suutelised abi pakkuma. Ülemaailmse COVID-19 puhangu tõttu on rohkem kui 30 riiki (10 liikmesriiki ja liidu mehhanismis osalevat riiki ning rohkem kui 20 kolmandat riiki) taotlenud liidu mehhanismi kaudu abi. Liidu mehhanism ei suutnud täielikult vastata enamikule COVID-19 puhangu ajal saadud abitaotlustele. Käesolev ettepanek aitab komisjonil saavutada tulevastel sarnase ulatusega olukordades paremaid ja tõhusamaid tulemusi. Selliste ulatuslike ja suure mõjuga hädaolukordade puhul ei ole liidul võimalik neid kriitilisi puudusi parandada, sest selleks on vaja suutlikkust ning õigus- ja finantsinstrumente, et komisjon saaks rakendada oma toetavat

pädevust elanikkonnakaitse valdkonnas, kui liikmesriigid on üheaegselt surve all ega saa üksteisele abi anda. Kuigi komisjon reageeris puhangule viivitamata, luues liidu meditsiinivahendite varu, käivitati esimene hange alles neli nädalat pärast COVID-19 esimesi kinnitatud juhtumeid Euroopas, kuna liikmesriigid olid hädaolukorrale reageerimisega hõivatud ning neil ei olnud võimalik tagada rescEU vahendite kiiret hankimist ja hoidmist liikmesriikide rajatistes.

Menetluse lihtsamaks muutmiseks on oluline tähele panna seda, et kui komisjon saaks hankida rescEU vahendeid otse, annaks see võimaluse liidu tasandil autonoomselt tegutseda ning leevendaks lisaks ka liikmesriikide finants- ja halduskoormust, sest nad ei peaks asjaomaseid vahendeid ise otse omandama, rentima või liisima, nagu juhtus ka COVID-19 puhangu ajal. Uus kavandatud meetod aitaks komisjonil säästa kriitilist aega ja sekkuda kiiremini, sest see annaks hädaolukordadele reageerimisel selge lisaväärtuse ning paneks aluse kestlikule taastumisele.

Transport, logistika ja kommunikatsioon on iga olulise rahvusvahelise abioperatsiooni põhielemendid. Seepärast soovib komisjon tugevdada selle valdkonna sätteid, et liit suudaks kriisile kiiresti reageerida.

Eelarve kaudse täitmise võimaldamine hõlbustaks eelarve täitmist.

4. MÕJU EELARVELE

Liidu elanikkonnakaitse mehhanismile eraldatav kogueelarve ajavahemikuks 2021–2027 on 3 455 902 000 eurot jooksevhindades.

1. 1 268 282 000 eurot saadakse mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) rubriigist 5 „Vastupidavus, julgeolek ja kaitse“ (artikli 19 uus lõige 1a).
2. 2 187 620 000 eurot tehakse kättesaadavaks Euroopa Liidu taasterahastust uues omavahendeid käsitlevas otsuses sätestatud volituste alusel.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Kohaldatakse otsuse nr 1313/2013/EL artiklit 34 liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta. Selles sätestatakse, et rahalist abi saavate meetmete suhtes tehakse korrapäraselt järelevalvet, et jälgida nende rakendamist. Samas sätestatakse ka üldisemad nõuded, mille kohaselt peab komisjon hindama otsuse kohaldamist ning esitama vahe- ja järeelhindamisaruanded ning samuti teatise otsuse rakendamise kohta. Selliste hindamiste aluseks tuleks võtta otsuse artiklis 3 esitatud näitajad.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Käesoleva ettepanekuga muudetakse vaid mõnda otsuse nr 1313/2013/EL artiklit, et saavutada seletuskirjas esitatud eesmärgid (punkt 1).

COVID-19 puhang on selgelt näidanud, kuidas liikmesriikide vastastikune sõltuvus mõjutab nende suutlikkust reageerida esilekerkivale piiriülese mõjuga hädaolukorrale varakult ja kiiresti. Selline vastastikune sõltuvus ei mõjuta olukorda ainult pandeemiate, vaid mitmesuguste laiaulatuslike õnnetuste puhul, mis võivad samaaegselt puudutada mitut liikmesriiki. Vastastikuse sõltuvuse käsitlemiseks ja suurema valmisoleku tagamiseks liidu tasandil on õnnetustele vastupidavusega ja sellega seotud kavandamiseks tehtavat koostööd vaja tihendada. Selleks teeb komisjon ettepaneku töötada koostöös liikmesriikidega välja liidu

eesmärgid seoses õnnetustele vastupidavusega ja vastupidavust käsitlevad stsenaariumid, hõlmates ka kliimamuutuste mõju õnnetusohule.

Tagamaks, et rescEU pakub piisavat turvavõrku juhuks, kui liikmesriigid on ülekoormatud, peaks komisjonil olema võimalik rescEU vahendeid otse hankida, et oleks võimalik luua piisav strateegiliste varade turvavõrk, et toetada liikmesriike äärmuslikes olukordades, näiteks laiaulatuslikes hädaolukordades. Komisjon tagab seejuures kooskõla ja vastastikuse täiendavuse rescEU hangete ning muude liidu meetmete, näiteks programmi „EL tervise heaks“ vahel.

Sellise piisava RescEU vahendite turvavõrgu loomiseks, mille saab kasutusele võtta mis tahes liiki hädaolukordades ja rescEU raames, rahastatakse strateegilisi vahendeid, aga ka taristut, mis on ette nähtud hädaolukordi käsitleva omavahel seotud teabe haldamiseks.

Need strateegilised vahendid täiendavad liikmesriikide omi ja pakuvad lisatoetust juhul, kui liikmesriigid on hädaolukorra laiaulatuslikkuse tõttu ülekoormatud. Need tuleks eelnevalt strateegiliselt paigutada, et tagada hädaolukorrale reageerimisel kõige tõhusam geograafiline katvus, ning nendega peaks kaasnema vajalik logistiline, ladustamis- ja transpordisuutlikkus.

Abi ladustamine ja transpordisuutlikkus peaksid olema strateegiliselt omavahel seotud, et kiirendada abi kohaletoometamist ja tagada tarneahela hea toimimine.

Vajadus laiaulatuslikele hädaolukordadele reageerimiseks ettenähtud paindlikuma süsteemi järele on ilmnunud COVID-19 puhangust saadud selge õppetunnina. Kogu reageerimismehhanismi tõhusust parandaks lisavahendite kättesaadavus ja võimalus rescEU vahendeid paindlikumalt kasutada, olenemata sellest, kus vajadus selliste vahendite järele tekib.

Kooskõlas Euroopa Ülemkogu 2020. aasta märtsi järeldustega tuleks suurendada hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskuse operatiivset rolli riiklike kriisikeskuste keskasutusena, mis aitab liidul kiirelt ja tõhusalt reageerida mitmesugustele kriisidele nii ELis kui ka kogu maailmas. Ilma et see piiraks olemasolevaid valdkondlikke varajase hoiatamise ja häiresüsteeme ning kriisidele reageerimise mehhanisme, tuleks selleks tihendada sidemeid teiste asjaomaste kriisiohjamisega tegelevate ELi tasandi üksustega ning tugevdada selle rolli järelevalves ja varajases hoiatamises.

Liidu suurem valmisolek luuakse ja liidu mehhanism lisavahendid saadakse tänu ambitsioonikale eelarvele, et parandada liikmesriikide ja liidu suutlikkust õnnetustele ühiselt reageerida, pöörates ühtlasi suuremat tähelepanu ennetamisele ja sidususe parandamisele liidu muude peamiste poliitikavaldkondadega. Hädaolukordadele reageerimiseks on vaja asjakohast paindlikkust eelarve täitmisel ja kiireloomuliste meetmete võtmisel erandlikel juhtudel, mis nõuavad kiiret reageerimist.

Käesolevas ettepanekus nähakse ette ka I lisa väljajätmine, milles on praegu sätestatud liidu mehhanismi igale sambale (ennetamine, valmisolek ja reageerimine) rahastamispaketist eraldatavad suhtelised protsendimäärad. Nagu COVID-19 puhang näitas, ei taga I lisa esitatud protsendimäärad liidu seatud eesmärkide saavutamiseks piisavat paindlikkust. Hädaolukorras põhjustavad I lisa sätestatud protsendimäärad tarbetut halduskoormust ning võivad vähendada paindlikkust, mis on vajalik asjaomasel aastal õnnetustest tingitud vajadustega kohanemiseks. Vajadus investeerida õnnetustega seotud riskijuhtimise tsükli

kõikidesse etappidesse, ennetustegevusse, valmisolekusse ja reageerimisse on liidu mehhanismis kindlalt juurdunud ja käesoleva ettepanekuga tugevdatud.

Kuna I lisa jäetakse välja, tuleb välja jätta ka artikli 19 praegused lõiked 5 ja 6, sest neis viidatakse otseselt I lisas nimetatud protsendimääradele.

Seetõttu muudetakse ettepanekuga ka artiklit 30, mis käsitleb komisjonile delegeeritud volituste kasutamist. Kuigi artikli sisu ei muudeta, eemaldatakse viide artiklile 19. Artiklit 30 välja ei jäeta, et võimaldada delegeeritud õigusaktide vastuvõtmist.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

millega muudetakse otsust nr 1313/2013/EL liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 196 ja artikli 322 lõike 1 punkti a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust³,

võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja arvamust,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Liidu elanikkonnakaitse mehhanismiga (edaspidi „liidu mehhanism“), mille tegevust reguleeritakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1313/2013/EL,⁴ tugevdatakse liidu ja liikmesriikide vahelist koostööd ning lihtsustatakse elanikkonnakaitsealast koordineerimist, et parandada liidu tegevust reageerimisel loodus- ja inimtegevusest tingitud õnnetustele.
- (2) Tunnistades liikmesriikide esmavastutust loodus- ja inimtegevusest tingitud õnnetuste ennetamisel, nendeks valmistumisel ja neile reageerimisel, edendab liidu mehhanism liikmesriikidevahelist solidaarsust kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõikega 3.
- (3) Enneolematu COVID-19 pandeemia on näidanud, et liidu tegevuse tulemuslikkust kriisi ohjamisel piirab selle juhtimisraamistiku kohaldamisala, aga ka see, kuidas on liit valmis õnnetuseks, mis mõjutab enamikku liikmesriike.
- (4) Euroopa Ülemkogu kutsus oma 26. märtsi 2020. aasta ühisavalduses⁵ ja Euroopa Parlament oma 17. aprilli 2020. aasta resolutsioonis⁶ komisjoni üles esitama

² ELT C [...], [...], lk [...].

³ ELT C [...], [...], lk [...].

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta otsus nr 1313/2013/EL liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta (ELT L 347, 20.12.2013, lk 924).

⁵ Euroopa Ülemkogu liikmete ühisavaldus, <https://www.consilium.europa.eu/media/43076/26-vc-euco-statement-en.pdf>

⁶ Euroopa Parlamendi 17. aprilli 2020. aasta resolutsioon ELi kooskõlastatud tegevuse kohta võitluses COVID-19 pandeemia ja selle tagajärgede vastu (2020/2616(RSP))

ettepanekuid ambitsioonikama ja laiaulatuslikuma kriisijuhtimissüsteemi loomiseks liidus.

- (5) Selleks et olla tulevikus sarnasteks sündmusteks paremini valmis, on liidu mehhanismi tugevdamiseks vaja kiiresti meetmeid võtta.
- (6) Ennetamise ja valmisoleku paremaks kavandamiseks peaks liit tihedas koostöös asjaomaste teadusringkondade ja peamiste ettevõtjatega jätkuvalt toetama valdkonnaülest investeerimist õnnetuste ennetamisse ning terviklikke riskijuhtimismeetodeid, mis täiustavad ennetamist ja valmisolekut, võttes arvesse mitme ohu ja ökosüsteemipõhiseid lähenemisviise ning kliimamuutuste tõenäolist mõju. Selleks tuleks esiplaanile seada valdkonnaülesed ja kõiki ohte hõlmavad lähenemisviisid ning need peaksid tuginema kogu liidus kehtivatele vastupidavuseesmärkidele, mille alusel töötatakse välja suutlikkuse ja valmisoleku põhimääratlus. Komisjon peab kogu liidus kehtivate vastupidavuseesmärkide kindlaksmääramisel tegema koostööd liikmesriikidega.
- (7) Liidu mehhanism peaks jätkuvalt toetuma koostoimele elutähtsate infrastruktuuride kaitse Euroopa programmiga ning kogu liidus kehtivate vastupidavuseesmärkide kehtestamisel tuleks arvesse võtta elutähtsate infrastruktuuride kaitset ja vastupidavust käsitlevat liidu raamistikku.
- (8) Hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskust (Emergency Response Coordination Centre – ERCC), mis on ööpäev läbi tegutsev liidu tasandi operatiivkeskus ning mis saab reaajas jälgida ja toetada eri liiki hädaolukordades toimuvaid liidusiseseid ja -väliseid operatsioone, tuleks muuta veelgi tõhusamaks. Selleks peaks muu hulgas täiustama ERCC tegevuse koordineerimist liikmesriikide riiklike kriisisüsteemide ja elanikkonnakaitseasutustega ning muude asjaomaste liidu organitega. ERCC tööd toetavad teaduslikud eksperditeadmised, mis saadakse muu hulgas Euroopa Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuselt.
- (9) Liidu mehhanism peaks kasutama liidu kosmosetaristu komponente, nagu Maa seire Euroopa programm (Copernicus), Galileo, kosmose olukorrast ülevaate saamise süsteem ja riiklik satelliitside, mis on olulised liidusisestele ja -välistele hädaolukordadele reageerimise vahendid liidu tasandil. Copernicuse hädaolukordade ohjamise süsteemid toetavad ERCCd hädaolukorra eri etappides alates varajasest hoiatamisest ja ennetamisest kuni õnnetuseni ja sellest taastumiseni. Riiklik satelliitside peab tagama turvalise satelliitside, mis on kohandatud spetsiaalselt valitsussektori kasutajate vajadustele hädaolukordade ohjamisel. Galileo on esimene Euroopas ja mujal maailmas spetsiaalselt tsiviilotstarbeks ette nähtud üleilmne satelliitnavigatsiooni ja -positsioneerimise taristu, mida saab kasutada ka muudes valdkondades, nagu hädaolukordade ohjamine ja varajane hoiatamine. Galileo asjaomaste teenuste hulka kuulub hädaabiteenus, mis edastab signaalide abil hoiatusi loodusõnnetuste või muude hädaolukordade kohta konkreetsetes piirkondades. Liikmesriikidel peaks olema võimalik seda teenust kasutada. Kui nad otsustavad seda teha, peaksid nad süsteemi valideerimiseks määrama riiklikud asutused, kes on pädevad seda hädaabiteenust kasutama, ja teavitama neist komisjoni.
- (10) Selleks et tagada operatiivne suutlikkus kiiresti reageerida ulatuslikule hädaolukorrale või vähe tõenäolisele, kuid suure mõjuga sündmusele, nagu COVID-19 pandeemia, peaks liidul olema võimalus rescEU vahendeid omandada, rentida, liisida või hankida, et kooskõlas toetava pädevusega elanikkonnakaitse valdkonnas ja haavatavatele elanikkonnarühmadele erilist tähelepanu pöörates aidata liikmesriike, mis on ulatusliku hädaolukorra tõttu ülekoormatud. Need vahendid paigutatakse eelnevalt

liidusisestesse logistikakeskustesse või strateegilistel põhjustel usaldusväärsete keskuste võrgustike vahendusel, näiteks ÜRO humanitaarabi hoidlatesse.

- (11) rescEU vahendeid, mille on omandanud, rentinud, liisinud või muul viisil hankinud liikmesriigid, saab kasutada siseriiklikel eesmärkidel, kuid ainult juhul, kui neid ei kasutata või vajata liidu mehhanismi raames reageerimisoperatsioonideks.
- (12) Liidu huvides on vajaduse korral reageerida hädaolukordadele kolmandates riikides. Kuigi rescEU on loodud kasutamiseks turvavõrguna peamiselt liidus, võib nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ja humanitaarpõhimõtteid arvesse võttes kasutada rescEU vahendeid ka väljaspool liitu.
- (13) Selleks et toetada liikmesriike abi kohaletoimetamisel, tuleks Euroopa elanikkonnakaitse ühisressurssi veelgi tõhustada, kaasrahastades tegevuskulusid, mis on seotud eraldatud vahenditega, kui need võetakse kasutusele väljaspool liitu.
- (14) Vajaliku transpordi- ja logistilise suutlikkuse tagamine on oluline selleks, et liit saaks reageerida igat laadi hädaolukorrale liidus ja väljaspool seda. Hädaolukordades on ülioluline pakkuda mitmeotstarbelisi õhusõidukiteenuseid ning tagada abi õigeaegne kohaletoimetamine liidus, aga ka liitu ja väljastpoolt liitu. Seepärast peaksid rescEU vahendid sisaldama ka transpordiressursse.
- (15) Järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 191 lõikes 2 osutatud saastaja vastutuse põhimõtet ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/35/EÜ keskkonnavastutusest keskkonnakahjustuste ärahoidmise ja parandamise kohta⁷ peaks liidu mehhanismi raames andma ka keskkonnaõnnetuste korral vajalikku transpordiabi.
- (16) Võttes arvesse, et rescEU vahendite kasutuselevõtul liidu mehhanismi raames toimuvateks reageerimisoperatsioonideks on märkimisväärne liidu lisaväärtus, sest need tagavad tõhusa ja kiire abi hädaolukorras olevatele inimestele, tuleks liidu panuse esiletõstmiseks kehtestada nähtavusega seotud lisakohustused.
- (17) Paindlikkuse suurendamiseks ja eelarve optimaalseks täitmiseks tuleks võimaldada ka kaudset eelarve täitmist.
- (18) Selleks et parandada prognoositavust ja pikaajalist tulemuslikkust, peaks komisjon otsuse nr 1313/2013/EL rakendamisel võtma vastu iga-aastased või mitmeaastased tööprogrammid, milles esitatakse kavandatud eraldised. See peaks aitama liidul olla eelarve täitmisel paindlikum, mis omakorda tõhustab ennetus- ja valmisolekumeetmeid.
- (19) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustele (EL, Euratom) 2018/1046⁸ (finantsmäärus) ja (EL, Euratom) nr 883/2013⁹ ning nõukogu määrustele (EÜ,

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/35/EÜ keskkonnavastutusest keskkonnakahjustuste ärahoidmise ja parandamise kohta (ELT L 143, 30.4.2004, lk 56).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

Euratom) nr 2988/95,¹⁰ (Euratom, EÜ) nr 2185/96¹¹ ja (EL) 2017/1939¹² tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise, sh pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kaotatud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada haldusjuurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ning (EL, Euratom) nr 883/2013, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida süütegusid, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitada nende eest süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371¹³. Kooskõlas finantsmäärusega peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsmisel täielikult koostööd ning andma vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu komisjonile, OLAFile ja Euroopa Prokuratuurile seoses määruse (EL) 2017/1939 kohases tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikidega ning Euroopa Kontrollikoja ja tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annavad samaväärsed õigused. Seetõttu peaksid kolmandate riikide ja territooriumidega ja rahvusvaheliste organisatsioonidega sõlmitud kokkulepped, samuti kõik käesoleva otsuse rakendamise tulemusel sõlmitavad lepingud või kokkulepped sisaldama sätteid, millega antakse komisjonile, Euroopa Kontrollikoja, Euroopa Prokuratuurile ja OLAFile sõnaselge õigus oma pädevuse piires korraldada selliseid auditeid, kohapealseid kontrolle ja inspeksioone ning tagades, et liidupoolse rahastamise rakendamisega seotud kolmandad isikud annavad samaväärsed õigused.

- (20) Euroopa Majanduspiirkonda kuuluvad kolmandad riigid võivad liidu programmides osaleda koostöö raames, mis kehtestati Euroopa majanduspiirkonna lepinguga, milles on sätestatud, et programme rakendatakse kõnealuse lepingu kohaselt tehtava otsuse alusel. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õiguslike vahendite alusel. Käesolevasse otsusesse tuleks lisada erisäte, et anda vastutavale eelarvevahendite käsutajale, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääs, et nad saaksid täielikult kasutada oma vastavat pädevust.
- (21) Komisjonile tuleks anda õigus võtta vastu viivitamata kohaldatavaid rakendusakte hädaolukorras, millele tuleb viivitamatult reageerida, kui sellise vajaduse tingib nõuetekohaselt põhjendatud tungiv kiireloomulisus. See võimaldaks liidul viivitamata reageerida ulatuslikele hädaolukordadele, mis võivad avaldada suurt mõju inimeludele, tervisele, keskkonnale, omandile ja kultuuripärandile ning puudutavad samaaegselt enamikku või kõiki liikmesriike.
- (22) Otsuse nr 1313/2013/EL artiklis 19 sätestatud rahastamispaketi summad tuleb asendada uute summadega, mis on ette nähtud komisjoni ajakohastatud ettepanekus 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku kohta.

¹⁰ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

¹¹ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramise eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

¹² Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

- (23) Ennetus- ja valmisolekumeetmeid on vaja selleks, et suurendada loodus- ja inimtegevusest tingitud õnnetuste korral liidu vastupanuvõimet, kuid õnnetused, nende aeg ja ulatus on ettearvamatud. Nagu on näidanud hiljutine COVID-19 kriis, võivad piisavaks reageerimiseks taotletavad rahalised vahendid aastati märkimisväärselt erineda ja need tuleks viivitamata kättesaadavaks teha. Prognoositavuse põhimõtte ühitamiseks vajadusega uute vajaduste tekkimise korral kiirelt reageerida tuleb kohandada programmide rahalist rakendamist. Seepärast on asjakohane lubada lisaks finantsmääruse artikli 12 lõikes 4 sätestatudle kanda kasutamata assigneeringud üle järgmisesse eelarveaastasse ning kasutada neid ainult reageerimismeetmeteks.
- (24) Kooskõlas (Euroopa Liidu taasterahastu) määrusega¹⁴ ja selles eraldatud vahendite piires tuleks liidu elanikkonnakaitse mehhanismi raames võtta taaste ja vastupidavuse rahastamise meetmeid, et tegeleda COVID-19 kriisi enneolematu mõjuga. Kõnealuseid lisavahendeid tuleks kasutada, pidades kinni määruses [ERI] sätestatud tähtaegadest.
- (25) Otsuse nr 1313/2013/EL I lisa ei ole piisavalt paindlik, et liit saaks nõuetekohaselt kohandada ennetusse, valmisolekusse ja reageerimisse tehtavaid investeeringuid, ning jäetakse seetõttu välja. Selle kohaselt tuleb õnnetustega seotud riskijuhtimise tsükli eri etappidele eraldatavate investeeringute maht eelnevalt kindlaks määrata. Selline paindlikkuse puudumine pärsib liidu võimet reageerida ettenägematutele õnnetustele.
- (26) Seega tuleks otsust nr 1313/2013/EL vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsust nr 1313/2013/EL muudetakse järgmiselt.

- (1) Artikli 3 lõike 2 punkt b asendatakse järgmisega:
- „b) edusammud õnnetusteks valmisoleku taseme tõstmisel: mõõdetuna Euroopa elanikkonnakaitse ühisressursile hulgaga, mis puudutab artiklis 11 sätestatud suutlikkuseesmäärke, CECISes registreeritud moodulite arvuga ning äärmuslikes olukordades abi andmiseks loodud rescEU vahendite hulgaga;“;
- (2) artiklit 6 muudetakse järgmiselt:
- (a) lõike 1 punkt e asendatakse järgmisega:
- „e) osalema vabatahtlikult vastastikuste eksperdihinnangute koostamises riskijuhtimissuutlikkuse hindamise kohta;“;
- (b) lisatakse punkt f:
- „f) parandama õnnetuskahjusid puudutavate andmete kogumist riiklikul või asjakohasel piirkondlikul tasandil, et tagada tõenduspõhiste stsenaariumide väljatöötamine, nagu on osutatud artikli 10 lõikes 1.“;
- (c) lisatakse lõige 5:
- „5. Komisjon määratleb liidu eesmärgid seoses õnnetustele vastupidavusega, et toetada ennetus- ja valmisolekumeetmeid. Õnnetustele vastupidavusega seotud eesmärgid peavad tagama esmatähtsate ühiskondlike funktsioonide säilitamise ühised

¹⁴ ELT L ...

lähtetingimused suure mõjuga õnnetuse doominoefekti korral ja siseturu toimimise tagamiseks. Eesmärgid peavad põhinema edumeelsetel stsenaariumidel, milles võetakse muu hulgas arvesse kliimamuutuste mõju õnnetusohule, andmeid varasemate sündmuste kohta ja valdkondadevahelise mõju analüüsi, ning pöörama erilist tähelepanu haavatavatele elanikkonnarühmadele.

Komisjonil on õigus võtta vajaduse korral kooskõlas artikliga 30 vastu delegeeritud õigusakte, et määrata kindlaks liidu eesmärgid seoses õnnetustele vastupidavusega.“;

(3) artikkel 7 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 7

Hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskus

1. Luuakse hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskus (Emergency Response Coordination Centre – ERCC). ERCC tagab ööpäevaringse tegutsemissuutlikkuse ning teenindab liikmesriike ja komisjoni liidu mehhanismi eesmärkide täitmisel.

ERCC põhiülesanne on reaalajas koordineerida, jälgida ja toetada hädaolukordadele reageerimist liidu tasandil. ERCC teeb tihedat koostööd riiklike kriisisüsteemide, elanikkonnakaitseasutuste ja asjaomaste liidu organitega.

2. ERCC-l on juurdepääs operatiiv-, analüüsi-, järelevalve-, teabehaldus- ja kommunikatsioonivahenditele, et reageerida mitmesugustele hädaolukordadele liidus ja väljaspool seda.“;

(4) artiklit 8 muudetakse järgmiselt:

(a) punkt c asendatakse järgmisega:

„c) teeb koostööd liikmesriikidega, et

- arendada liidule huvi pakkuvaid riikidevahelise tuvastamise ja hoiatamise süsteeme;
- paremini integreerida olemasolevaid mitme ohu põhist lähenemisviisi järgivaid süsteeme ja vähendada õnnetusele reageerimiseks vajalikku aega;
- hallata ja täiustada olukorrateadlikkust ja analüüsivõimet;
- jälgida ja anda õnnetuste ning vajaduse korral kliimamuutuste mõju kohta nõu, mis põhineb teaduslikult põhjendatud teadmistel;
- muuta teaduslik teave operatiivteabeks;
- luua, hallata ja arendada looduslike ja inimtegevusest tingitud ohtude käsitlemiseks Euroopa teaduspartnerlusi, mis peaksid omakorda edendama riiklike varajase hoiatamise ja häiresüsteemide omavahelist seotust ning nende ühendamist ERCC ja CECISega;
- toetada liikmesriike ja varajase hoiatamise süsteeme täiustavaid volitatud rahvusvahelisi organisatsioone teaduslike teadmiste, uuendusliku tehnoloogia ja eksperditeadmistega.“ ;

b) lisatakse punkt l:

„l) toetab liikmesriike olukorrateadlikkuse sihtanalüüsi tegemisel, tehes selleks muu hulgas koostööd varajase hoiatamise teenustega.“;

- (5) artiklisse 9 lisatakse järgmine lõige:

„10. Kui hädaabiteenuseid osutatakse Galileo, Copernicuse, riikliku satelliitside või muude kosmoseprogrammi¹⁵ komponentide kaudu, võib iga liikmesriik otsustada neid kasutada.

Kui liikmesriik otsustab kasutada esimeses lõigus osutatud Galileo pakutavat hädaabiteenust, määrab ta kindlaks siseriiklikud asutused, kellel on õigus kõnealust teenust kasutada, ja teavitab sellest komisjoni.“;

- (6) artikkel 10 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 10

Õnnetustele vastupidavuse kavandamine

„1. Komisjon ja liikmesriigid teevad koostööd, et parandada vastupidavuse valdkondadevahelist kavandamist nii loodus- kui ka inimtegevusest tingitud ja tõenäoliselt piiriülese mõjuga õnnetuste puhul, hõlmates ka kliimamuutuste kahjulikku mõju. Vastupidavuse kavandamise raames tuleb liidu tasandil koostada õnnetuste ennetamise ja neile reageerimise stsenaariumid, mis põhinevad artikli 6 lõike 1 punktis a osutatud riskihindamistel, artikli 5 lõike 1 punktis c osutatud riskide ülevaatel, artikli 6 lõike 1 punktis c osutatud õnnetustega seotud riskijuhtimise kavandamisel ja artikli 6 lõike 1 punktis f osutatud õnnetuskahjusid puudutavatel andmetel, kaardistada varad ja koostada reageerimisvahendite kasutuselevõtmise kavad, võttes arvesse artikli 6 lõikes 5 osutatud liidu eesmäärke seoses õnnetustele vastupidavusega.

2. Komisjon ja liikmesriigid teevad kindlaks koostoime elanikkonnakaitseabi ning liidu ja liikmesriikide antava humanitaarabi rahastuse vahel õnnetustele vastupidavuse kavandamisel liiduvälistele humanitaarkriisidele reageerimise operatsioonide korral, ning edendavad seda.“;

- (7) artikli 11 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Kindlaks tehtud riskide, artikli 6 lõikes 5 osutatud vastupidavusega seotud eesmärkide, artikli 10 lõikes 1 osutatud stsenaariumide koostamise ning üldise suutlikkuse ja puuduste põhjal määrab komisjon rakendusaktidega, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 33 lõike 2 kohase kontrollimenetlusega, kindlaks Euroopa elanikkonnakaitse ühisressursi jaoks vajaminevate peamiste reageerimisvahendite liigid ja kogused („suutlikkuse eesmärgid”).

Komisjon jälgib koostöös liikmesriikidega edusamme käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud rakendusaktides sätestatud suutlikkuse eesmärkide saavutamisel ning teeb kindlaks potentsiaalselt olulised puudused Euroopa elanikkonnakaitse ühisressursiga seotud reageerimissuutlikkuses. Kui sellised puudused on kindlaks tehtud, analüüsib komisjon, kas vajalikud reageerimisvahendid on liikmesriikidele kättesaadavad väljaspool Euroopa elanikkonnakaitse ühisressurssi. Komisjon innustab liikmesriike vähendama märkimisväärsed puudusi, mis esinevad Euroopa elanikkonnakaitse ühisressursi reageerimissuutlikkuses. Komisjon võib liikmesriike seejuures toetada kooskõlas artikliga 20 ning artikli 21 lõike 1 punktiga i ja lõikega 2.“;

¹⁵

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/..., millega luuakse liidu kosmoseprogramm ja Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 912/2010, (EL) nr 1285/2013 ja (EL) nr 377/2014 ning otsus nr 541/2014/EL

(8) artiklit 12 muudetakse järgmiselt:

(a) lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„2. Artikli 6 lõikes 5 osutatud vastupidavusega seotud eesmärkide ja artikli 10 lõikes 1 osutatud stsenaariumide koostamise põhjal määrab komisjon rakendusaktidega, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 33 lõike 2 kohase kontrollimenetlusega, kindlaks rescEU vahendid, võttes arvesse kindlakstehtud ja tekkivaid riske ning üldist suutlikkust ja puudusi liidu tasandil, eelkõige metsatulekahjude õhust kustutamise, keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste ja tuumaintsidentide ning erakorralise meditsiiniabi valdkonnas.

3. rescEU vahendeid omandavad, rendivad, liisivad ja/või hangivad muul viisil komisjon või liikmesriigid. Komisjon võib kooskõlas liidu finantseeskirjadega hankemenetluste kaudu rescEU vahendeid omandada, rentida, liisida või muul viisil hankida, et liikmesriikidele vahendeid varuda ja jaotada või teenuseid osutada. Kui rescEU vahendeid omandavad, rendivad, liisivad või muul viisil hangivad liikmesriigid, võib komisjon anda neile otsetoetusi ilma konkursikutseta.

Komisjon ja kõik liikmesriigid, kes seda soovivad, võivad osaleda ühises hankemenetluses, mis korraldatakse rescEU vahendite omandamiseks vastavalt finantsmääruse artiklile 165.

RescEU vahendid võtab vastu liikmesriik, kes asjaomased vahendid omandab, rendib, liisib või muul viisil hangib. Selleks et suurendada liidu vastupidavust, tuleb rescEU vahendid, mille on omandanud, rentinud, liisinud või muul viisil hankinud komisjon, eelnevalt liidus strateegiliselt paigutada. Olles liikmesriikidega konsulteerinud, võib rescEU vahendid, mille on omandanud, rentinud, liisinud või muul viisil hankinud komisjon, paigutada asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide hallatavate usaldusväärsete võrkude vahendusel ka kolmandatesse riikidesse.“;

(b) lõike 10 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„rescEU vahendid võib kasutusele võtta väljaspool liitu vastavalt käesoleva artikli lõigetele 6–9.“;

(9) artikli 15 lõike 3 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) kogub ja analüüsib koostöös mõjutatud liikmesriigiga olukorra kohta kontrollitud teavet, et luua ühine olukorrateadlikkus, ja edastab selle liikmesriikidele;“;

(10) artikli 17 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„1. Komisjon võib valida, määrata ja lähetada liikmesriikide ekspertidest koosneva eksperdirühma:

- (a) ennetusmeetmete ekspertiisi taotluse korral vastavalt artikli 5 lõikes 2 osutatule;
- (b) valmisolekumeetmete ekspertiisi taotluse korral vastavalt artikli 13 lõikes 3 osutatule;
- (c) liidu territooriumil toimunud õnnetuse korral vastavalt artikli 15 lõikes 5 osutatule,
- (d) väljaspool liidu territooriumi toimunud õnnetuse korral vastavalt artikli 16 lõikes 3 osutatule,

Rühma võib integreerida komisjoni ja teiste liidu teenistuste eksperte rühma toetamiseks ja ERCCga suhtlemise hõlbustamiseks. Rühma võib integreerida ka ÜRO ametite või teiste rahvusvaheliste organisatsioonide lähetatud eksperte, et tugevdada koostööd ja lihtsustada ühist hindamist.

Kui seda on vaja tegevuse tulemuslikkuse tagamiseks, võib komisjon võimaldada täiendavat eksperdiabi ning tehnilist ja teaduslikku tuge ning taotleda teaduslikke, erakorralise meditsiini alaseid ja valdkondlikke eksperditeadmisi.

2. Ekspertide valiku ja nimetamise kord on järgmine:

- (a) liikmesriigid nimetavad oma vastutusalas eksperdid, keda saab eksperdirühmade liikmetena lähetada;
- (b) komisjon valib eksperdid ja nende rühmade juhid, lähtudes nende kvalifikatsioonist ja kogemusest, sealhulgas liidu mehhanismi raames läbitud koolituse tasemest ning eelnevast liidu mehhanismi missioonides ja muudes rahvusvahelistes päästetöodes osalemise kogemusest; valiku tegemisel võetakse arvesse ka muid kriteeriume, sealhulgas keeleoskust, et tagada, et meeskonnal tervikuna on olemas konkreetsetes olukorras vajalikud oskused;
- (c) komisjon määrab missiooni eksperdid ja meeskonnajuhid kokkuleppel need nimetanud liikmesriigiga.

Komisjon teavitab liikmesriike lõike 1 kohaselt antavast täiendavast eksperdiabist.“;

(11) artikkel 18 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 18

Transport ja varustus

1. Nii liidus kui ka väljaspool liitu toimunud õnnetuse korral võib komisjon aidata liikmesriikidel saada juurdepääs varustusele ning transpordi- ja logistikaressurssidele järgmiste meetmete abil:

a) teabe andmine ja jagamine varustuse ning transpordi- ja logistikaressursside kohta, mida liikmesriigid saavad kättesaadavaks teha, et hõlbustada sellise varustuse ning transpordi- ja logistikaressursside ühiskasutusse andmist;

b) liikmesriikide abistamine võimalikest teistest allikatest, sealhulgas kommertsturul, kättesaadavate transpordi- ja logistikaressursside kindlakstegemisel ja nende juurdepääsu hõlbustamine sellistele ressurssidele, või

c) liikmesriikide abistamine võimalikest teistest allikatest, sealhulgas kommertsturul, kättesaadava varustuse kindlakstegemisel.

2. Komisjon võib täiendada liikmesriikide pakutavaid transpordi- ja logistikaressursse, eraldades lisavahendeid, mis on vajalikud kiirreageerimise tagamiseks õnnetuste korral.

3. Liikmesriik või kolmas riik võib taotleda abi üksnes transpordi- ja logistikaressursside jaoks, mida on vaja, et reageerida õnnetustele abivahendite või varustusega, mille taotluse esitanud liikmesriik või muu riik on hankinud kolmandast riigist.“;

(12) artiklit 19 muudetakse järgmiselt:

(a) lisatakse järgmine lõige:

„1a. Rahastamispakett liidu mehhanismi rakendamiseks ajavahemikul 2021–2027 on jooksevhindades 1 268 282 000 eurot“;

(b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Toetusesaajate poolt õnnetustele reageerimise meetmete eest tehtud tagasimaksetest tulenevad assigneeringud moodustavad sihtotstarbelise tulu finantsmääruse artikli 21 lõike 5 tähenduses.“;

(c) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Lõigetes 1 ja 1a osutatud eraldisest võib katta loodusõnnetuste ja inimtegevusest tingitud õnnetuste ennetamise, nendeks valmisoleku ja neile reageerimise meetmetega seotud kulusid.“;

(d) lõiked 5 ja 6 jäetakse välja;

(13) lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 19a

Euroopa Liidu taasterahastust eraldatavad vahendid

Määruse [ERI] artiklis 2 osutatud meetmeid rakendatakse käesoleva otsuse alusel, kõnealuse määruse artikli 3 lõike 2 punkti a alapunktis iv osutatud summade kaudu, kui artikli 4 lõigetes 4 ja 8 ei ole sätestatud teisiti.

Kõnealuseid summasid käsitatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 21 lõike 5 kohaselt sihtotstarbelise välistuluna.“;

(14) artikkel 20a asendatakse järgmisega:

„Artikkel 20a

Nähtavus ja auhinnad

1. Liidu rahaliste vahendite saajad ning need, kellele abi on toimetatud, tunnistavad liidu rahastuse päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmetest ja nende tulemustest teavitades), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset sihtteavet.

Käesoleva otsuse alusel antud abi või rahastus tuleb teha asjakohaselt nähtavaks. Eelkõige tagavad liikmesriigid, et üldsuse teavitamisel liidu mehhanismi raames rahastatavast tegevusest:

- lisatakse asjakohased viited liidu mehhanismile;
- tagatakse liidu mehhanismist rahastatud või kaasrahastatud vahendite visuaalne brändimine;
- lisatakse meetmete elluviimisel liidu embleem;
- teavitatakse liidu toetusest ennetavalt riiklikke meediakanaleid ja sidusrühmi ning kajastatakse seda ka oma teabekanalites;
- toetatakse operatsioone käsitlevat komisjoni teavitamistegevust.

2. Komisjon rakendab käesoleva otsuse ning selle meetmete ja tulemustega seotud teavitus- ja teabevahetusmeetmeid. Käesolevale otsusele eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud artikli 3 lõikes 1 osutatud eesmärkidega.

3. Komisjon annab medaleid, et tunnustada ja austada pikaajalist pühendumust liidu mehhanismile ja silmapaistvat panustamist sellesse.“;

(15) artiklit 21 muudetakse järgmiselt:

(a) lõike 1 punkt g asendatakse järgmisega:

„g) vastupidavuse suurendamine liidu mehhanismi raames vastavalt artiklis 10 osutatule.“;

(b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Lõike 1 punktis j osutatud meetmele antav rahaline abi katab kõik kulud, mida on vaja selleks, et tagada rescEU vahendite kättesaadavus ja kasutatavus liidu mehhanismi raames vastavalt käesoleva lõike teisele lõigule. RescEU vahendite kättesaadavuse ja kasutatavuse tagamiseks vajalike rahastamiskõlblike kulude kategooriad on esitatud Ia lisas.

Komisjonil on õigus võtta artikli 30 alusel vastu delegeeritud õigusakte Ia lisa muutmiseks seoses rahastamiskõlblike kulude kategooriatega.

Käesolevas lõikes osutatud rahalist abi võib anda mitmeaastaste tööprogrammide kaudu. Üle ühe aasta kestvate meetmete puhul võib eelarvelised kulukohustused jagada aastasteks osamakseteks.“;

(c) lõige 4 jäetakse välja;

(16) artikli 22 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) liikmesriikide toetamine õnnetuse korral, et nad saaksid juurdepääsu varustusele ning transpordi- ja logistikaressurssidele, nagu on sätestatud artiklis 23;“;

(17) artikkel 23 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 23

Varustuse ja operatsioonidega seotud rahastamiskõlblikud meetmed

1. Rahalise abi saamiseks on liidu mehhanismi raames rahastamiskõlblikud järgmised varustusele ning transpordi- ja logistikaressurssidele juurdepääsu andmise meetmed:

- (a) teabe andmine ja jagamine varustuse ning transpordi- ja logistikaressursside kohta, mida liikmesriik otsustab kättesaadavaks teha, et hõlbustada sellise varustuse ning transpordi- ja logistikaressursside ühiskasutusse andmist;
- (b) liikmesriikide abistamine võimalikest teistest allikatest, sealhulgas kommertsturul, kättesaadavate transpordi- ja logistikaressursside kindlakstegemisel ja nende juurdepääsu hõlbustamine sellistele ressurssidele;
- (c) liikmesriikide abistamine võimalikest teistest allikatest, sealhulgas kommertsturul, kättesaadava varustuse kindlaksmääramisel;
- (d) selliste transpordi- ja logistikaressursside rahastamine, mis on vajalikud kiirreageerimise tagamiseks õnnetuste korral. Sellised meetmed on rahastamiskõlblikud üksnes juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - i) liidu mehhanismi raames on esitatud abitaotlus kooskõlas artiklitega 15 ja 16;
 - ii) täiendavad transpordi- ja logistikaressursid on vajalikud tõhusaks reageerimiseks õnnetustele liidu mehhanismi raames;

- iii) abi vastab ERCC kindlaksmääratud vajadustele ning seda antakse kooskõlas ERCC antud soovitustega tehniliste näitajate, kvaliteedi, ajastamise ja abi andmise korra kohta;
- iv) taotlej riik on kas otse või ÜRO või selle ametite või asjaomase rahvusvahelise organisatsiooni kaudu liidu mehhanismi raames antava abi vastu võtnud;
- v) abi täiendab kolmandates riikides toimunud õnnetuste korral üldist liidu humanitaarabi.

1a. Liidu rahaline abi selliste vahendite transpordiks, mis ei ole eelnevalt Euroopa elanikkonnakaitse ühisressursile eraldatud ja mida kasutatakse õnnetuse või õnnetuse ohu korral liidus või väljaspool liitu, ning mis tahes muu õnnetusele reageerimiseks vajalik transporditoetus, ei tohi ületada 75 % rahastamiskõlblikest kogukuludest.

2. Euroopa elanikkonnakaitse ühisressursile eraldatud vahendite puhul ei tohi liidus või väljaspool seda toimunud õnnetuse või tekkinud õnnetusohu korral liidu rahalise abi summa ületada 75 % vahendite käitamise kuludest, sealhulgas transpordikuludest.

4. Transpordi- ja logistikaressursside jaoks antav liidu rahaline abi võib lisaks katta kuni 100 % punktides a–d nimetatud rahastamiskõlblikest kogukuludest, kui seda on vaja liikmesriikide abi ühiskasutusse andmise operatiivse tõhususe tagamiseks ning kui kulud on seotud ühega järgmistest:

- (a) laopinna lühiajaline rentimine liikmesriikidelt saadud abi ajutiseks ladustamiseks, et hõlbustada selle koordineeritud transportimist;
- (b) transport abi pakkuvast liikmesriigist abi koordineeritud transporti hõlbustavasse liikmesriiki;
- (c) liikmesriikide abi ümberpakkimine, eesmärgiga kasutada maksimaalselt ära olemasolevaid transpordiresse või täita konkreetseid tegevusalaseid nõudeid, või
- (d) ühiskasutusse antud ressursside kohalik transportimine, transiit ja ladustamine, et tagada nende koordineeritud toimetamine lõppsihtkohta abi taotlevas riigis.

4a. Kui rescEU vahendeid kasutatakse riiklike vajaduste jaoks vastavalt artikli 12 lõikele 5, katavad vahendeid kasutavad liikmesriigid kõik kulud, sealhulgas hooldus- ja parandamiskulud.

4b. Kui rescEU vahendeid kasutatakse liidu mehhanismi raames, katab liidu rahaline abi 75 % tegevuskuludest.

Erandina esimesest lõigust katab liidu rahaline abi 100 % vähe tõenäolise, kuid suure mõjuga õnnetuse korral vajalike rescEU vahendite tegevuskuludest, kui neid vahendeid kasutatakse liidu mehhanismi raames.

4c. Vahendite kasutamise korral väljaspool liitu, nagu on osutatud artikli 12 lõikes 10, katab liidu rahaline abi 100 % tegevuskuludest.

4d. Kui käesolevas artiklis osutatud liidu rahaline abi ei kata kuludest 100 %, kannab ülejäänud kulud abi taotleja, kui abi pakkuva liikmesriigiga või rescEU vahendeid vastu võtva liikmesriigiga ei ole kokku lepitud teisiti.

4e. RescEU vahendite kasutuselevõtmiseks võib liidupoolne rahastamine katta 100 % otsestest kuludest, mida on vaja lasti, logistiliste vahendite ja teenustega seotud transpordiks liidu piires ja kolmandatest riikidest liitu.

5. Kui ühiskasutusse antavad transporditoimingud hõlmavad mitut liikmesriiki, siis võib üks liikmesriik võtta juhtimise ja taotleda liidu rahalist toetust kogu operatsioonile.

6. Kui liikmesriik palub komisjonil hankida transporditeenuseid, siis nõuab komisjon nende kulude osalist tagasimaksmist vastavalt lõigetes 2, 3 ja 4 kehtestatud rahastamismääradele.

6a. Ilma et see piiraks lõigete 2 ja 3 kohaldamist, võib liidu rahaline toetus lõikes 1a osutatud abi transportimiseks, mida on vaja selliste keskkonnaõnnetuste korral, mille suhtes kohaldatakse „saastaja maksab“ põhimõtet, katta kuni 100 % kõigist abikõlblikest kuludest. Kehtivad järgmised tingimused:

a) õnnetusest mõjutatud liikmesriik taotleb abi nõuetekohaselt põhjendatud vajaduste hindamise alusel;

b) õnnetusest mõjutatud liikmesriik võtab kõik vajalikud meetmed, et taotleda ja saada saastajalt hüvitist kooskõlas kõigi kohaldatavate rahvusvaheliste, liidu või siseriiklike õigusnormidega;

c) saastajalt hüvitise saamise korral maksab õnnetusest mõjutatud liikmesriik viivitamata liidult saadud hüvitise tagasi.

7. Käesolevas artiklis sätestatud transpordi- ja logistikaressursside puhul on liidu rahalise toetuse saamiseks rahastamiskõlblikud järgmised kulud: kõik kulud, mis on seotud transpordi- ja logistikaressursside liikumisega, sealhulgas kõik teenustasud, lõivud, logistilised ja käitlemiskulud, kütuse- ja võimalikud majutuskulud ning muud kaudsed kulud, nagu maksud, üldised tollimaksud ja transiidikulud.

8. Transpordikulud võivad koosneda iga kulukategooria kohta kindlaks määratud ühikuhindadest, ühekordsetest maksetest või kindlamääralistest maksetest.“;

(18) artikkel 25 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 25

Rahalise abi vormid ja rakenduskord

1. Komisjon rakendab liidu rahalist toetust vastavalt finantsmäärusele.
2. Komisjon rakendab liidu rahalist toetust vastavalt finantsmäärusele otsese või kaudse eelarve täitmise korras koostöös finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktis c osutatud asutustega.
3. Käesoleva otsuse alusel võib anda rahalist toetust ükskõik millises finantsmäärusega sätestatud vormis, eelkõige toetusena, riigihankelepingute vormis või maksetena usaldusfondidesse.
4. Käesoleva otsuse rakendamiseks võtab komisjon rakendusaktide kaudu vastu iga-aastased või mitmeaastased tööprogrammid. Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 33 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Iga-aastastes või mitmeaastastes tööprogrammides kehtestatakse eesmärgid, oodatavad tulemused, rakendamise meetod ja kogusumma. Samuti peavad need sisaldama rahastatavate meetmete kirjeldust, märke igale meetmele eraldatud summa kohta ja rakendamise soovituslikku ajakava. Artikli 28 lõikes 2 osutatud rahalise toetuse puhul kirjeldatakse iga-aastastes või mitmeaastastes tööprogrammides iga neis osutatud riigi jaoks ette nähtud meetmeid.

IV peatükis sätestatud õnnetustele reageerimise meetmete puhul, mida ei saa eelnevalt ette näha, iga-aastast ega mitmeaastast tööprogrammi siiski ei nõuta.

5. Lisaks finantsmääruse artikli 12 lõikes 4 sätestatule kantakse kulukohustuste ja maksete assigneeringud, mida ei ole kasutatud selle eelarveaasta lõpuks, mille eelarvesse need on kantud, automaatselt üle ning neid võib siduda ja välja

maksta kuni järgneva aasta 31. detsembrini. Ülekantud assigneeringuid kasutatakse üksnes reageerimismeetmeteks. Järgmisel eelarveaastal tuleb esmalt kasutada ülekantud assigneeringuid.“;

- (19) artikkel 27 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 27

Liidu finantshuvide kaitse

Kui kolmas riik osaleb liidu mehhanismis rahvusvahelise lepingu kohase otsuse või muu õigusliku vahendi alusel, annab kolmas riik vastutavale eelarvevahendite käsutajale, OLAFile ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu, et nad saaksid täielikult kasutada oma vastavaid volitusi. OLAFi puhul hõlmavad need õigused ka õigust toimetada juurdlusi, sealhulgas teha kohapealseid kontrollid ja inspekteerimisi, nagu on ette nähtud määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013.“;

- (20) artiklit 30 muudetakse järgmiselt:

- (a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Artikli 6 lõikes 5 ning artikli 21 lõike 3 teises lõigus osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2027.“;

- (b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 6 lõikes 5 ning artikli 21 lõike 3 teises lõigus osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.“;

- (c) lõige 7 asendatakse järgmisega:

„7. Artikli 6 lõike 5 või artikli 21 lõike 3 teise lõigu alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.“;

- (21) artikli 32 lõike 1 punkt i asendatakse järgmisega:

„i) abi transportimisele antava toetuse korraldamine, nagu on ette nähtud artiklitega 18 ja 23.“;

- (22) artiklisse 33 lisatakse järgmine lõige:

„3. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu võtab komisjon kooskõlas määruse (EL) nr 182/2011 artiklis 8 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.“;

- (23) I lisa jäetakse välja.

- (24) Ia lisa pealkiri asendatakse järgmisega:

„**Abikõlblike kulude kategooriad kooskõlas artikli 21 lõikega 3**“

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. Artikli 1 lõike 12 punkte a ja c hakatakse kohaldama alates 1. jaanuarist 2021.

Artikkel 3

Adressaadid

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

ÕIGUSAKTILE LISATAV FINANTSSELGITUS

1.	ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK	24
1.1.	Ettepaneku/algatuse nimetus	24
1.2.	Asjaomased poliitikavaldkonnad (<i>programmi teemavaldkond</i>)	24
1.3.	Ettepanek/algatus käsitleb:	24
1.4.	Ettepaneku/algatuse põhjendused	24
1.4.1.	Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava	24
1.4.2.	ELi meetme lisaväärtus	25
1.4.3.	Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid	26
1.4.4.	Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega	26
1.5.	Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju	28
1.6.	Ettenähtud eelarve täitmise viisid	28
2.	HALDUSMEETMED	29
2.1.	Järelevalve ja aruandluse eeskirjad	29
2.2.	Haldus- ja kontrollisüsteem(id)	29
2.2.1.	Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus	29
2.2.2.	Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta	29
2.2.3.	Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal)	30
2.3.	Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed	30
3.	ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU	31
3.1.	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub	31
3.2.	Hinnanguline mõju kuludele	32
3.2.1.	Hinnanguline mõju kuludele – ülevaade	32
3.2.2.	Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade	35
3.3.	Hinnanguline mõju tuludele	37

ÕIGUSAKTILE LISATAV FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega muudetakse otsust nr 1313/2013/EL liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta.

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad (*programmi teemavaldkond*)

14 Kriisile reageerimine

Käesolev ettepanek käsitleb elanikkonnakaitse valdkonda ja selle eesmärk on tugevdada liidu elanikkonnakaitse mehhanismi (liidu mehhanism).

Uue mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku kohaselt on elanikkonnakaitsega seotud rahalised vahendid koondatud ühte rubriiki: rubriik 5 „Vastupidavus, julgeolek ja kaitse“. Konkreetne teemavaldkond on „Vastupidavus ja kriisile reageerimine“ (jaotis 14, peatükk 02). See teemavaldkond hõlmab nii elanikkonnakaitse sise- kui ka välismõõdet.

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb:

☐ uut meedet

☐ uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest¹⁶

☒ olemasoleva meetme pikendamist

☐ ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.4.1. Lühiviisi või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Ettepaneku eesmärk on teha mõned sihipärased muudatused otsusesse nr 1313/2013/EL (edaspidi „otsus“) (liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta (edaspidi „liidu mehhanism“)), mille alusel Euroopa Liit toetab, koordineerib ja täiendab liikmesriikide meetmeid elanikkonnakaitse vallas. Kõnealuseid meetmeid rakendatakse nii liidu sees kui ka väljaspool seda loodusõnnetuste ja inimtegevusest tingitud õnnetuste ennetamisel, nendeks valmistumisel ja neile reageerimisel. Solidaarsuse ja jagatud vastutuse põhimõtetele tuginedes on käesoleva ettepaneku üldeesmärk tagada, et liit saaks osutada oma kodanikele Euroopas ja väljaspool seda paremal tasemel kriisi- ja hädaabi.

Otsusega muudetakse olemasolevat meedet (liidu mehhanism) ja seda tuleb kaaluda paralleelselt menetluses oleva ettepanekuga, millega samuti muudetakse liidu mehhanismi ja mille komisjon võttis vastu 2019. aastal¹⁷.

COVID-19 pandeemia on näidanud, et Euroopa Liit peaks tulevasteks laiaulatuslikeks hädaolukordadeks paremini valmis olema ning et praegune raamistik on piiratud. Seda silmas pidades peetakse vajalikuks esitada kehtivasse

¹⁶ Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

¹⁷ COM(2019)125 final, 7.3.2019.

õigusraamistikku lisamuudatuste tegemiseks ettepanek, et tugevdada liidu mehhanismi.

Käesolev algatus käsitleb ajavahemiku 2021–2027 mitmeaastases finantsraamistikus liidu mehhanismile eraldatud rahastamispaketti.

1.4.2. ELi meetme lisaväärtus

ELi tasandi meetme põhjused (ex ante)

Liidu mehhanism on osutunud kasulikuks vahendiks, mille abil saavad Euroopa Liidus ja väljaspool seda kriisidele reageerivad osalevad riigid abi anda ja seda koordineerida, mis on selge tõend Euroopa solidaarsusest. COVID-19 puhang ja muudest kriisidest saadud õppetunnid osutavad vajadusele liidu elanikkonnakaitse mehhanismi veelgi tugevdada. Konkreetsemalt on käesolevas ettepanekus sisalduvad muudatused suunatud järgmiste eesmärkide saavutamisele:

- a) täiustada piiriüleste õnnetustega seotud riskijuhtimisel järgitavat lähenemisviisi, mis põhineb valdkonnaülesel ja ühiskondlikul valmisolekul, kehtestades sealhulgas Euroopa tasandil lähtealuse ja kavandamisaspektid;
- b) tagada, et komisjonil on võimalik hankida otse piisav rescEU vahendite turvavõrk;
- c) tagada komisjonile logistiline suutlikkus osutada hädaolukordades mitmeotstarbelisi lennuteenuseid ning tagada abi õigeaegne transport ja kohaletoimetamine;
- d) kujundada laiaulatuslikele hädaolukordadele reageerimiseks paindlikum süsteem;
- e) tugevdada hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskuse operatiivse koordineerimise ja järelevalve rolli, et toetada ELi kiiret ja tõhusat tegevust reageerimisel mitmesugustele kriisidele nii liidus kui ka väljaspool seda;
- f) võimaldada suuremaid investeeringuid valmisolekusse ELi tasandil ja eelarve täitmise edasist lihtsustamist;
- g) võimaldada rahastada liidu elanikkonnakaitse mehhanismi raames kestliku taastamise ja vastupidavuse tõhusaid ja laiendatavaid rahastamismeetmeid sihtotstarbelistest välistuludest rahastuse kaudu, mis tehakse kättesaadavaks vastavalt määruse eelnõule, millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu, et toetada majanduse taastumist pärast COVID-19 pandeemiat (COM(2020)441 final).

Liikmesriigid ei suuda üksinda tegutsedes käesoleva ettepaneku eesmäärke täiel määral saavutada. ELi tegevus kõnealuses valdkonnas seisneb selliste piiriüleste või mitut riiki hõlmavate olukordade haldamises, mis vajavad tingimata üldist kooskõlastatust ja koordineeritud tegevust riigi tasandist kõrgemal.

Nagu on näidanud COVID-19 puhang, on sellise ulatusega tõsiste hädaolukordade puhul, mis mõjutavad kogu liitu, vaja ühist, koordineeritud ja kiiret reageerimist, et vältida killustatud lähenemisviisi, mis takistaks liidul tõhusalt reageerida. Arvestades tungivat vajadust kaasata piisavalt vahendeid ja kasutada neid liikmesriikides vastavalt nende vajadustele, peab liit tegema liikmesriikidega koostööd. Selliste hädaolukordade globaalne mõõde ja mõju nõuavad tõepoolest kooskõlastatud tegevust, mis tagab õnnetuste kiire ja tõhusa leevendamise ning nende taaspuhkemise ennetamise.

Kui arvestada saadavat kasu väiksemate inimkaotuste ning keskkonna-, majandus- ja materiaalse kahju vähenemise näol, siis kaasneb ettepanekuga selge liidu lisaväärtus.

1.4.3. *Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid*

Siiani on liidu mehhanismi kolm sammast (ennetamine/valmisolek/reageerimine) andnud julgustavaid tulemusi. Osalevad riigid ja peamised sidusrühmad suhtuvad mehhanismi üldjuhul positiivselt. See oli väliskonsultandi tehtud ja 2017. aasta augustis avaldatud liidu mehhanismi vahehindamise (2014–2016) üldine järeldus.

Teise vahehindamise ning Euroopa Kontrollikoja aruande järelduse¹⁸ kohaselt on vaja täiustada liidu mehhanismi tulemuste seireraamistikku. See hõlmab paremat mõõdetavust võimalike kvantitatiivsete näitajate ja võrdlusandmete abil, et rohkem keskenduda aja jooksul avalduvale mõjule. Komisjon on võtnud kõikide meetmete jaoks kasutusele mõõdetavad tulemusnäitajad. See on esimene samm pikemaajalises protsessis, mille eesmärk on tagada, et mehhanismi raames antav rahaline abi oleks rohkem tulemustele orienteeritud.

Liidu mehhanismi toimimise parandamist käsitlev komisjoni ettepanek põhineb ka liidu riskide ülevaatel¹⁹. Olemasolevatel õigusaktidel põhineva ülevaate koostamiseks kasutati liikmesriikide esitatud riiklikke riskihinnanguid.

Samuti tugineb komisjon kogemustele, mis on saadud

- eriolukordade lahendamisel alates liidu mehhanismi loomisest 2001. aastal ning eelkõige seoses COVID-19 puhangu õppetundidega,
- alates 2013. aastast algatatud konkursside raames rahastatud projektide läbiviimisel valmisoleku ja ennetuse valdkonnas ning
- 2008. aastal algatatud konkursi raames rahastatud katseprojekti läbiviimisel, mille eesmärk on tugevdada liikmeriikide koostööd metsatulekahjudega võitlemisel.

1.4.4. *Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega*

Muudetud liidu mehhanismi raames kavandatavad meetmed on kooskõlas liidu üldise eesmärgiga tagada, et kõik asjaomased liidu tegevuspõhimõtted ja rahastamisvahendid aitaksid tugevdada liidu suutlikkust õnnetustega seotud riskijuhtimise kõikides etappides alates õnnetuste ennetamisest kuni õnnetustele reageerimise ja taastamiseni.

Erilist tähelepanu pööratakse sellele, et tagada tihe koordineerimine ja kooskõla muude ELi poliitikavaldkondade ja vahendite raames võetavate meetmetega, mille eesmärk on eelkõige kaitsta inimeste elu, ennetada ja leevendada inimeste kannatusi ning kaitsta inimväärikust.

Eriti oluline on kooskõlastamine liidu uue programmiga „EL tervise heaks“. Liidu mehhanism keskendub kriisidele reageerimise otsestele vahenditele, mis peavad hädaolukorras olema viivitamata valmis ja kättesaadavad, programm „EL tervise heaks“ hõlmab aga struktuurilisi ja suuremahulisi reserve, sealhulgas reageerimiseks

¹⁸ Euroopa Kontrollikoja eriaruanne nr 33/2016 „ELi elanikkonnakaitse mehhanism: väljaspool ELi toimunud katastroofidele reageerimise koordineerimine on olnud üldjoontes mõjus“.

¹⁹ Komisjoni talituste töödokument „Ülevaate loodusõnnetustest ja inimtegevusest tingitud õnnetustest tulenevatest riskidest, mis võivad Euroopa Liitu tulevikus ohustada“, SWD (2017)176 final, 23.5.2017.

valmis meditsiinitöötajate ja ekspertide reserv, ning tervishoiusüsteemide vastupidavust. Need vahendid on üliolulised selleks, et liidu tasandil kriisidele koordineeritult reageerida.

Kooskõla järgmiste õigusaktidega:

- nõukogu 20. juuni 1996. aasta määrus (EÜ) nr 1257/96 humanitaarabi kohta;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1406/2002, millega luuakse Euroopa Meresõiduohutuse Amet;
- nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1012/2002 Euroopa Liidu solidaarsusfondi loomise kohta;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. novembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1717/2006, millega kehtestatakse stabiliseerimisvahend;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta otsus nr 1313/2013/EL, liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, 17. detsember 2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 375/2014, millega asutatakse Euroopa vabatahtlik humanitaarabikorpus (ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus);
- nõukogu 15. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/369 erakorralise toetuse andmise kohta liidus;
- nõukogu määrus (EL) 2020/521, millega aktiveeritakse määruse (EL) 2016/369 kohane erakorraline toetus ja muudetakse määruse sätteid, võttes arvesse COVID-19 puhangut;
- nõukogu määrus (EL) XXX/XX, millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu, et toetada majanduse taastumist pärast COVID-19 pandeemiat

1.5. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

☒ Piiratud kestusega

- ☒ hõlmab ajavahemikku 1.1.2021–31.12.2027
- ☒ finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul 2021–2027 ja maksete assigneeringutele ajavahemikul 2021–2032.

☐ Piiramatu kestusega

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.6. Ettenähtud eelarve täitmise viisid²⁰

☒ Eelarve otsene täitmine komisjoni poolt

- ☒ oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;
- ☐ rakendusametite kaudu

☐ Eelarve jagatud täitmine koostöös liikmesriikidega

☒ Eelarve kaudne täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- ☐ kolmandatele riikidele või nende poolt määratud asutustele;
- ☒ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);
- ☒ Euroopa Investeerimispank ja Euroopa Investeerimisfondile;
- ☐ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- ☒ avalik-õiguslikele asutustele;
- ☒ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

MÄRKUSED

Liidu elanikkonnakaitse mehhanismi eelarve kaudse täitmise võimaluse kehtestamine lisaks seni kasutatud eelarve otsesele täitmisele on täiendav vahend, mis aitab eelarve täitmist optimeerida. Liidu vahendite kasutamise üldist tõhusust aitab suurendada see, kui asutuste valik nimekirjas on mitmekesine, pidades silmas liidu eelarve suurendamist. Arvestades elanikkonnakaitsepoliitika konteksti, kus tuleb sageli ettearvamatuid sündmusi (erinevad inimtegevusest tingitud ja loodusõnnetused), on oluline tagada (osalevate üksuste poolest) kaasav ja paindlik mitmeaastane finantsraamistik.

²⁰

Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Märkige sagedus ja tingimused.

Käesolevate otsuste alusel rahalist abi saavaid meetmeid kontrollitakse regulaarselt.

Komisjon peab liidu mehhanismi hindama kooskõlas otsuse nr 1313/2013/EL artikliga 34.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus*

Liidu mehhanismi kohaselt ennetamiseks ja valmisolekuks antav rahaline abi kulutatakse kooskõlas iga-aastase tööprogrammiga, mille võtab vastu elanikkonnakaitse komitee. Komisjon teavitab komiteed korrapäraselt tööprogrammi rakendamisest.

Rakendamine toimub toetuste ja lepingute kaudu, millega seotud makseviisid põhinevad varasematel kogemustel.

Tuginedes liidu mehhanismi rakendamisel saadud õppetundidele ja liidu mehhanismi eesmärkide tõhusaks täitmiseks on komisjonil kavas rakendada meetmeid eelarve otsese ja kaudse täitmise korras, võttes täielikult arvesse säästlikkuse, tõhususe ning parima hinna ja kvaliteedi suhte põhimõtteid.

2.2.2. *Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

Kohaldatakse Euroopa Komisjoni olemasolevat sisekontrollisüsteemi, et tagada liidu mehhanismi raames kättesaadavate rahaliste vahendite nõuetekohane kasutamine kooskõlas asjaomaste õigusaktidega.

Praegu kehtiv süsteem on korraldatud järgmiselt:

1. Juhtiva talituse (Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraat (DG ECHO)) sisekontrollimeeskond kontrollib vastavust haldusmenetlustele ja elanikkonnakaitse valdkonnas kehtivatele õigusaktidele. Selleks kasutatakse komisjoni sisekontrolliraamistikku.

2. Elanikkonnakaitse eelarve raames antud toetuste ja sõlmitud lepingute korrapärane kontroll välisaudiitorite poolt on täielikult lisatud Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraadi iga-aastasse auditikavasse.

3. Kogu tegevust hindavad välishindajad.

Võetud meetmeid võivad auditeerida Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) ja kontrollikoda.

Järelevalve ja seire teostamisel liidu mehhanismi rakendamise üle eelarve kaudse täitmise raames võetakse arvesse humanitaarabi rahastamisvahendi rakendamisel saadud ulatuslikke kogemusi, tehes vajalikud muudatused.

2.2.3. *Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).*

Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraadi kontrollistrateegia hinnanguline maksumus moodustab 2019. aasta eelarve kaudsest täitmisest 0,3 % ning 2019. aasta eelarve otsesest täitmisest 0,4 %. See näitaja moodustub peamiselt järgmistest osadest:

- Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraadi asjaomase valdkonna ekspertide ning finants- ja tegevusüksuste personalikulude kogusumma korrutatuna ajahulgaga, mis hinnanguliselt kulub kvaliteedi tagamisele ning kontrolli- ja järelevalvetegevusele;

- Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraadi välisauditi sektoris audititeks ja kontrollideks ettenähtud vahendite kogusumma.

Võttes arvesse selliste kontrollide väga väikest maksumust ning nendega seotud mõõdetavat (parandused ja sissenõudmised) ja mittemõõdetavat (kontrollide hoiatav ja kvaliteeti tagav mõju) kasu, võib komisjon järeldada, et kontrollidest tulenev mõõdetav ja mittemõõdetav kasu ületab oluliselt nende väikest maksumust.

Mis puudutab kaudse eelarve täitmise raames liidu rahaliste vahendite kasutamiseks volitatud üksusi, siis komisjon kannab kuni 7 % nende otsesest abikõlblikest kuludest, et tagada liidu rahaliste vahendite kasutamise järelevalve ja juhtimine.

Seda kinnitab mitmeaastane jääkvigade määr 0,87 % komisjoni humanitaarabi ja elanikkonnakaitse talitustes 2019. aastal.

2.3. **Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed**

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettusevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Kooskõlas komisjoni pettusevastase võitluse strateegiaga on Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraadi pettusevastase võitluse strateegia eesmärk tagada muu hulgas järgmist:

- Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraadi pettusevastase võitlusega seotud sisekontrollimeetmed on täielikult kooskõlas komisjoni pettusevastase võitluse strateegiaga;

- Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraadi lähenemisviis pettuseriski juhtimisel on suunatud pettuseriski valdkondade ja asjakohaste meetmete väljaselgitamisele.

Liidu rahaliste vahendite kasutamise süsteemidest kolmandates riikides saab asjaomaseid andmeid, mida saab kasutada pettuseriski juhtimiseks (näiteks topeltrahastamise tuvastamiseks).

Vajaduse korral luuakse kõnealuse valdkonnaga seotud pettusejuhtumite analüüsiks võrgustikud ja vajalikud IT-vahendid.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneerin gute liik	Rahaline osalus			
	Nr 14: Kriisile reageerimine rubriik 5: Julgeolek ja kaitse	Liigendatu d/liigendam ata ²¹ .	EFTA riigid ²²	kandidaatrii gid ²³	kolman dad riigid ²⁴	finantsmääruse artikli [21 lõike 2 punkti b] tähtsuses
5	14 01 01 Liidu elanikkonnakaitse mehhanism: toetuskulud	Liigenda mata	JAH	JAH	JAH	EI
5	14 02 01 – Liidu elanikkonnakaitse mehhanism: ennetamine ja valmisolek ning reageerimine	Liigendat ud	JAH	JAH	JAH	EI

²¹ Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

²² EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon EFTAs osalevad Euroopa Majanduspiirkonda kuuluvad riigid võivad ühineda liidu elanikkonnakaitse mehhanismiga „osalevate riikidena“, nagu on sätestatud otsuse nr 1313/2013/EL artikli 28 lõike 1 punktis a.

²³ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid. Need riigid võivad ühineda liidu elanikkonnakaitse mehhanismiga „osalevate riikidena“, nagu on sätestatud otsuse nr 1313/2013/EL artikli 28 lõike 1 punktis b.

²⁴ Selles tabelis tuleks viidet kolmandatele riikidele tõlgendada nii, et need on „muud Euroopa riigid“, kes ei osale veel liidu elanikkonnakaitse mehhanismis, kuid võivad sellega edaspidi ühineda, nagu on sätestatud otsuse nr 1313/2013/EL artikli 28 lõike 1 punktis a. Eespool nimetatud kolmandatelt riikidelt ei oodata rahalist osalust.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Hinnanguline mõju kuludele – ülevaade

Selles tabelis on esitatud liidu elanikkonnakaitse mehhanismile artikli 19 lõike 1a alusel aastateks 2021–2027 eraldatud rahastamispakett. See tabel asendab tabeli, mis on esitatud ettepanekule COM(2019) 125 final lisatud finantssegituses.

Rubriigist 5 tehtavate kulutuste soovituslik jaotus on järgmine.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik			5	Vastupidavus, julgeolek ja kaitse							
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pärast 2027. aastat	KOKKU
14 02 01 Liidu elanikkonnakaitse mehhanism: ennetamine ja valmisolek ning reageerimine	Kulukohustused	1	89,703	94,744	101,055	106,454	282,036	292,363	298,210		1 264,565
	Maksed	2	25,613	47,027	72,889	87,778	143,087	187,377	236,920	463,876	1 262,565
Programmi rahastamispaketist rahastatavad haldusassigneeringud ²⁵	Kulukohustused = maksed	3	0,500	0,510	0,520	0,531	0,541	0,552	0,563		3,717
Programmi rahastamispaketi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=1+3	90,203	95,254	101,575	106,985	282,577	292,915	298,773		1 268,282
	Maksed	=2+3	26,113	47,537	73,409	88,309	143,628	187,929	237,483	463,876	1 268,282

²⁵ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

Lisaks rahastamispaketile, mis on määratletud määruse artikli 19 lõikes 1a, on 2 187 620 000 eurot (jooksevhindades) kättesaadav sihtotstarbelise välistuluna finantsmääruse artikli 21 lõike 5 tähenduses rahastamisena Euroopa Liidu taasterahastust. Sellest kuni 22 580 000 eurot võib eraldada halduskuludeks, sealhulgas koosseisuväliste töötajate kuludeks.

Sihtotstarbelise välistulu kulude soovituslik jaotus on järgmine.

Liidu mehhanism/RescEU			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pärast 2027. aastat</i>	KOKKU
Tegevuskulud Euroopa Liidu taasterahastu sihtotstarbelisest välistulust	Kulukohustused	1	525,290	535,800	546,510	557,440					2 165,040
	Maksed	2	150,192	270,024	409,595	320,738	209,535	72,916	9,477	722,563	2 165,040
Haldustoetuskulud Euroopa Liidu taasterahastu sihtotstarbelisest välistulust	Kulukohustused = maksed	3	3,040	3,100	3,160	3,220	3,290	3,350	3,420		22,580
Sihtotstarbelised välistulud kokku:	Kulukohustused	=1+3	528,330	538,900	549,670	560,660	3,290	3,350	3,420		2 187,620
	Maksed	=2+3	153,232	273,124	412,755	323,958	212,825	76,266	12,897	722,563	2 187,620

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	----------	---------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pärast 2027. aastat</i>	KOKKU
Inimressursid		1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500		10,500
Muud halduskulud										
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	XX	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500		10,500

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pärast 2027. aastat</i>	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	91,703	96,754	103,075	108,485	284,077	294,415	300,273		1 278,782
	Maksed	27,613	49,037	74,909	89,809	145,128	189,429	238,983	463,876	1 278,782

3.2.2. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
-------	------	------	------	------	------	------	------	-------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7								
Inimressursid	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	10,500
Muud halduskulud	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
Vahesumma – Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	10,500

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud²⁶								
Inimressursid ^{27,28}	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	11,200
Muud halduskulud	0,500	0,510	0,520	0,531	0,541	0,552	0,563	3,717
Muud halduskulud	1,440	1,500	1,560	1,620	1,690	1,750	1,820	11,380
Vahesumma – Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud	3,540	3,610	3,680	3,751	3,831	3,902	3,983	26,297

KOKKU	5,040	5,110	5,180	5,251	5,331	5,402	5,483	36,797
--------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse asjaomase peadirektoraadi poolt kõnealuse meetme haldamiseks juba antud ja/või peadirektoraadi siseselt ümberpaigutatud assigneeringutest, mida vajaduse korral võidakse täiendada nendest lisaassigneeringutest, mis haldavale peadirektoraadile eraldatakse iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

²⁶ Sihtotstarbeline tulu
²⁷ Sihtotstarbeline tulu.
²⁸ Sihtotstarbeline tulu.

3.2.2.1. Hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist.
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
Komisjoni peakorteris ja esindustes	10	10	10	10	10	10	10
Delegatsioonides	-	-	-	-	-	-	-
Teadustegevus	-	-	-	-	-	-	-
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad) – AC, AL, END, INT ja JPD²⁹							
Rubriik 7							
Rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7	- Peakorteris	91	92	93	94	94	94
	- Delegatsioonides	-	-	-	-	-	-
Rahastatakse programmi rahastamispaketist ³⁰	- peakorteris	-	-	-	-	-	-
	- Delegatsioonides	-	-	-	-	-	-
Teadustegevus		-	-	-	-	-	-
Muu (sihtotstarbeline tulu)		20	20	20	20	20	20
KOKKU		30	30	30	30	30	30

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	Selle tabeli arvud kajastavad personalivajadust, mis lisandub ettepanekus COM(2019) 125 final kavandatule. See taotlus on õigustatud, sest kavandatav eelarve ning uute meetmete haldamisega seotud vajadused ja meetmete keerukusaste on suurenenud. Taotletavad töötajad hakkavad täitma ülesandeid, mis on seotud poliitikakujundamise, õigusküsimuste (ja eelkõige hangete); finantsjuhtimise; auditeerimise ja hindamisega.
Koosseisuvälised töötajad	Taotletavad töötajad hakkavad täitma ülesandeid, mis on seotud poliitikakujundamise, õigusküsimuste (ja eelkõige hangete); finantsjuhtimine; auditeerimine ja hindamine.

²⁹ AC = lepingulised töötajad, AL = kohalikud töötajad, END = riikide lähetatud eksperdid, INT = renditööjõud, JPD = noored spetsialistid delegatsioonides.

³⁰ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele.
- ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - ☐ omavahenditele
 - ☐ muudele tuludele

palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu ☐

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Ettepaneku/algatuse mõju ³¹						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Artikkel							

Sihtotstarbeliste tulude puhul märkige, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave)

³¹ Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.